

Zaak 2023-202

Datum uitspraak: 17 januari 2024

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

1. Procesverloop

- 1.1 Bij beslissing van 18 augustus 2023 heeft de Commissie voor de examens (verder: de commissie) het tentamen behorende bij de cursus CB1502, Naties, staten en nationalisme. Europa vanaf 1800 van 22 juli 2023 dat appellant heeft gemaakt, ongeldig verklaard.
- 1.2 Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft bij brief van 30 november 2023 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten, waarna verweerster een verweerschrift heeft ingediend.
- 1.3 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 17 januari 2024, waar verweerster, vertegenwoordigd door mevrouw prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens, en mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris van de Commissie voor de examens, via videobelverbinding hebben deelgenomen aan de hoorzitting. Appellant heeft ook via videobelverbinding aan de hoorzitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Het beroep van appellant

- 2.1 Appellant is het niet eens met de beslissing van 18 augustus 2023, waarmee zijn tentamen voor de cursus CB1502, Naties, staten en nationalisme ongeldig werd verklaard ten gevolge van het feit dat veel spullen tijdens de tentamensessie op het bureau aanwezig waren welke niet zijn toegestaan en er diverse papieren bij het bureaublad hingen. Aldus appellant blijkt uit de beslissing van verweerster onvoldoende welke 'spullen' en 'diverse papieren' hebben geleid tot de ongeldigverklaring van het tentamen.
- 2.2 Appellant verklaart de constatering van verweerster als volgt.
 - 2.2.1 Voor zover de beslissing van verweerster betrekking heeft op de aanwezigheid van de identiteitskaart en een zakdoek, merkt appellant op dat deze spullen noodzakelijk waren voor het afleggen van het tentamen. De identiteitskaart heeft hij gebruikt om zichzelf te kunnen identificeren bij aanvang van het tentamen. De aanwezigheid van de zakdoek is volgens hem ook noodzakelijk omdat, gezien zijn allergieën, hij anders – in strijd met de geldende regels – de ruimte had moeten verlaten om gebruik te (kunnen) maken van een zakdoek. Appellant erkent dat diverse andere spullen op tafel stonden en/of lagen, zoals een mok met balpennen en potloden en een gesloten pennenzak. Echter hebben deze

spullen volgens hem geen rol gespeeld bij het afleggen van het tentamen en hebben zij niet kunnen leiden tot enig voordeel. Verweerster heeft volgens hem ook niet onderbouwd op welke wijze de aanwezige spullen wél tot enig voordeel hebben kunnen leiden.

- 2.2.2 Voor zover de beslissing van verweerster betrekking heeft op de getuigschriften die ophangen achter het beeldscherm, merkt hij op dat de getuigschriften al '*sinds jaar en dag ophangen*' maar dat niet eerder een door hem afgelegd online thuis tentamen ongeldig werd verklaard. Hierdoor heeft appellant de indruk dat sprake is van willekeur. De getuigschriften maken volgens hem deel uit van de aankleding van de ruimte en de ruimte wordt gebruikt door meerder personen voor professionele en private doeleinden. Het verwijderen van dergelijke objecten kan niet van hem worden verlangd, noch is het een vereiste stelt hij.

- 2.3 Aanvullend betoogt appellant dat wanneer verweerster het beeldmateriaal grondig zou hebben bestudeerd, zij had kunnen concluderen dat van onregelmatigheden geen sprake was omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden wel mogelijk is.

- 2.4 Ten slotte voert appellant aan dat zijn tentamen van 22 juli 2023 aldus verweerster ongeldig werd verklaard met behoud van zijn tentamenkans, maar dat hij in verband met de '*duur van deze [beroeps]procedure in combinatie met het einde van de cursusinschrijving*' niet meer de mogelijkheid heeft om de tentamenkans te verzilveren. Daarbij speelt een rol dat de cursus geen deel meer uitmaakt van het aanbod van de Open Universiteit. Appellant wordt naar eigen zeggen onevenredig benadeeld door het genomen besluit van verweerster.

Het standpunt van verweerster

- 2.5 Verweerster schetst het juridisch kader dat ten grondslag ligt aan de ongeldigverklaring als volgt. Op grond van artikel 7:12b WHW is het de taak van verweerster om de kwaliteit van tentamens en examens te borgen. Zij is op grond van de wet en de OER (art 4:16 onder m) bevoegd een tentamen of een onderdeel daarvan ongeldig te verklaren, als een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd. De Onderwijs- en examenregeling 2022-2023 (verder: de OER) bepaalt:

"De Commissie voor de examens is bevoegd een tentamen of een onderdeel daarvan ongeldig te verklaren, als een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken of wanneer er sprake is van een onregelmatigheid en het kennen en kunnen van de student niet vastgesteld kan worden of het tentamen niet geborgd kan worden. Dit kan tot gevolg hebben dat, wanneer de uitslag voor het tentamen reeds is vastgesteld, deze uitslag alsnog als niet rechtmatig tot stand gekomen wordt beoordeeld en ongeldig wordt verklaard. Indien van toepassing, wordt het onterecht afgegeven certificaat eveneens ongeldig verklaard door de Commissie voor de examens en verwijderd uit het studentadministratiesysteem. De regels en procedures hierover zijn opgenomen in het Examenreglement (artikel 4.16 sub m OER)."

Een onregelmatigheid is iedere gebeurtenis waardoor het kennen en kunnen van de kandidaat niet kan worden vastgesteld of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd (art. 1.3 lid aa OER en art 2.4.2. lid 1 Examenreglement).

Een onregelmatigheid of vermoeden van fraude bij een tentamen met toezicht middels proctoring wordt niet geconstateerd door de proctorsoftware, maar door de surveillant die de proctorbeelden beoordeelt. (Bijlage 2 onder 2 o bij de OER).

Ingevolge het examenreglement is van een onregelmatigheid in elk geval sprake wanneer (art. 2.4.2 lid 2 Examenreglement):

“a. Het door een student handelen in strijd met de instructies, vermeld in het cursusmateriaal of de regelgeving die betrekking hebben op de verplichtingen bij het afleggen van een tentamen of bijzondere verplichting, zie hiervoor ook bijlage 7: Instructies in verband met de tentamenzitting.

b. Het door een student niet volgen van de aanwijzingen/instructies van de surveillant dan wel bij een (digitale) tentamensessie. Voorbeelden van het door onder a en b genoemde zijn:

(...)

2. Voor tentamens welke afgenomen worden middels proctoring

(...)

- Het tijdens het tentamen voorhanden hebben van mobiele telefoon('s) (niet zijnde de mobiele telefoon welke fungeert als tweede camera), tablet (niet zijnde de tablet welke fungeert als tweede camera), smartwatch, horloge, armbanden, koptelefoon, headset, andere smart devices, andere apparatuur, niet behorende tot de toegestane hulpmiddelen.

- Het tijdens het tentamen voorhanden hebben van andere voorwerpen (niet zijnde apparatuur) welke niet behoren tot de toegestane hulpmiddelen (...)

Daarbij merkt de Commissie op dat er geen sprake is van een limitatieve opsomming in artikel 2.4.2 lid 2 onder b Examenreglement. Zoals aangegeven in het artikel(lid) gaat het om voorbeelden van het onder a en b genoemde.

Verder zijn van belang de instructies in verband met de tentamenzitting 2022-2023, Bijlage 7 Examenreglement:

“Wanneer het tentamen middels proctoring wordt afgenomen, dient de student gedurende de hele tentamensessie de instructies te volgen, zoals

(...)

- een 360 graden roomscan te maken, inclusief het tonen van het hele (schone) bureaublad 6 en de ruimte onder het bureaublad, conform de daarvoor verstrekte instructies;

(...)

- Behoudens de toegestane hulpmiddelen mag een student geen apparatuur voorhanden hebben, behoudens de computer, een beeldscherm, toetsenbord, een muis en maximaal twee camera's (waarvan een tweede camera de camera van de mobiele telefoon is of van een tablet). Voor de afname van tentamens met proctoring geldt dat de niet toegestane apparatuur zoals voornoemd niet in de ruimte aanwezig mag zijn. Eventueel mogen deze apparaten uitgeschakeld afgedekt worden.

(..)

Mobiele telefoons (uitgeschakeld) (niet zijnde de mobiele telefoon welke fungeert als tweede camera), tablet (niet zijnde de tablet welke fungeert als tweede camera), smartwatch, horloge, armbanden, koptelefoons, headsets en andere smart devices of andere (digitale) apparatuur, dienen opgeborgen te worden. Indien er gebruik gemaakt dient te worden van

een tweede camera is een mobiele telefoon of tablet wel toegestaan voor het gebruik van de tweede camera

(..)

- Eten en drinken dient opgeborgen te worden (m.u.v. drank uit transparant drinkgerei) en mag niet genuttigd worden, tenzij er sprake is van een door de CvE afgegeven beschikking waarin het de student op basis van medische gronden wordt toegestaan iets te eten tijdens de tentamensessie.

(..)"

6: Het bureaublad dient schoon te zijn, dat wil zeggen dat er geen zaken op mogen liggen, welke niet zijn toegestaan tijdens het tentamen.

Voorts is in bijlage 2 van de OER bepaald:

"De volgende punten zijn van belang tijdens de tentamenzitting van digitale en mondelinge tentamens:

(...)

Tijdens het tentamen mogen geen andere hulpmiddelen dan de toegestane gebruikt worden (zie hiervoor het Examenreglement).

(..)

Eten en drinken dient opgeborgen te worden (m.u.v. een transparant flesje water) en mag niet genuttigd worden, tenzij er sprake is van een door de CvE afgegeven beschikking waarin het de student op basis van medische gronden wordt toegestaan iets te eten tijdens de tentamensessie.

(..)

Digitaal tentamen (DT) in studiecentrum:

(..)

-Telefoons, (audio) earplugs/koptelefoons/ headsets/oordoppen, horloges, smartwatches en andere elektronische apparaten zijn niet toegestaan. Indien er tijdens het tentamen sprake is van mediabestanden met geluid dient hiervoor gebruik gemaakt te worden van een eigen niet-draadloze headset/koptelefoon.

Dit wordt voor de start van het tentamen kenbaar gemaakt aan de student. (zie Examenreglement)

Digitaal tentamen (DT) thuis:

(..)

- Telefoons of tablets (uitgeschakeld, tenzij gebruik als tweede camera), (audio) earplugs/koptelefoons/ headsets/oordoppen, horloges, smartwatches en andere elektronische apparaten zijn niet toegestaan. Een eventueel aanwezig extra beeldscherm dient bij voorkeur verwijderd te worden uit de ruimte, maar dient in ieder geval afgedekt en uitgeschakeld te zijn. Het bureaublad dient leeg te zijn met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen. Indien er tijdens het tentamen sprake is van mediabestanden met geluid dient hiervoor gebruik gemaakt te worden van de speakers van de pc/laptop. (zie Examenreglement)"

"Het bureaublad dient leeg te zijn met uitzondering van de toegestane hulpmiddelen."

- 2.6 Op grond van de voornoemde artikelen heeft verweerder het tentamen ongeldig verklaard, omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het gemaakte tentamen niet mogelijk is gebleken. Het is bij het afleggen van een online thuis tentamen van belang dat geen

andere hulpmiddelen dan de toegestane gebruikt worden en dat het bureaublad schoon is volgens verweerster. Nu appellant heeft gehandeld in strijd met de instructies, valt voor verweerster niet met zekerheid vast te stellen wat zich precies heeft afgespeeld toen appellant de instructies niet opvolgde. Het kennen en kunnen van appellant als tentamenkandidaat kan niet worden vastgesteld, noch valt vast te stellen of appellant het tentamen zonder hulp heeft gemaakt.

- 2.7 In algemene zin merkt verweerster op dat de tentamenbeelden worden bekeken, maar dat niet altijd met zekerheid kan worden vastgesteld welke voorwerpen studenten voorhanden hebben en of hier niets op is geschreven. In geval van appellant kan bijvoorbeeld niet met zekerheid worden vastgesteld of sprake is van een getuigschrift (zoals appellant stelt) en of er geen aantekeningen staan op het getuigschrift. Volgens verweerster wordt wel een belangenafweging gemaakt, zo gaat ongeldigverklaring vanwege één mok in beginsel te ver. Desgevraagd heeft verweerster toegelicht dat verschillende onregelmatigheden werden geconstateerd, die gezamenlijk hebben geleid tot de genomen beslissing maar dat de aanwezigheid van een mok met balpennen en potloden er eigenlijk niet toe doet.
- 2.8 Met betrekking tot hetgeen appellant heeft aangevoerd over het niet kunnen verzilveren van zijn tentamenkans heeft verweerster opgemerkt dat zij niet bevoegd is tot het verlengen van de inschrijfduur. Desgevraagd heeft verweerster tijdens de zitting toegelicht dat klachten/verzoeken van studenten met betrekking tot het niet kunnen verzilveren van een tentamenkans normaliter wel door verweerster worden doorgezonden naar het juiste loket in verband met de verdere afhandeling. Mogelijk dat in geval van appellant per abuis niet adequaat genoeg gereageerd werd. Wel wenst verweerster op te merken dat sprake is van een uitlopende cursus (een cursus die uit het aanbod van de Open Universiteit wordt genomen) waardoor de cursus nog maar beperkt getentamineerd wordt. Verlenging van de inschrijfduur heeft aldus verweerster enkel zin wanneer de cursus nog getentamineerd wordt. Of de cursus nog getentamineerd wordt weet verweerster niet.

Het oordeel van het College

- 2.9 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich dat de beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
- 2.10 Het College begrijpt dat verweerster ervoor heeft gekozen het tentamen ongeldig te verklaren met behoud van de tentamenkans. Aldus verweerster is dit de meest studentvriendelijke optie. Vast is komen te staan dat verweerster niet op de beroepsgrond van appellant heeft gereageerd waarin hij aangeeft dat zijn inschrijfduur verloopt waardoor hij niet opnieuw een tentamenkans kan afleggen.
- 2.11 Het College heeft verweerster - gelet op het bovenstaande - tijdens de mondelinge behandeling alsnog verzocht om te reageren op hetgeen appellant in dit verband heeft aangevoerd. Op basis van de toelichting van verweerster is het College tot het inzicht gekomen dat het hier een uitlopende cursus betreft, die niet meer in aanbod is en om die reden nog slechts één jaar wordt getentamineerd. Niet gebleken is of appellant zijn tentamenkans kan behouden. Het College stelt vast dat verweerster bij het nemen van de beslissing niet heeft onderzocht en meegewogen of student de tentamenkans nog kon verzilveren.
- 2.12 Het College heeft tijdens de mondelinge behandeling verweerster erop gewezen dat haar motivering in het licht van de zaak-specifieke omstandigheden en de verstrekkende consequenties van het vervolgens niet kunnen verzilveren van de tentamenkans te summier is. De Examencommissie wordt in de gelegenheid gesteld nader onderzoek te doen van de beelden en haar motivering nader aan te vullen. Het College acht het daarbij van groot belang dat verweerster de tentamenbeelden van appellant in zijn geheel bekijkt, zeker nu het College de indruk heeft dat dit niet eerder is gebeurd.

Conclusie

- 2.13 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat nog niet gekomen kan worden tot een einduitspraak.
Verweerster krijgt de opdracht nader onderzoek te verrichten en de beslissing nader te motiveren.

3. Beslissing

Het College

Rechtsdoende:

1. Geeft verweester de opdracht te onderzoeken of de cursus nog getentamineerd wordt. Het College ziet hier aanleiding toe nu werd geconstateerd dat verweester niet heeft gereageerd op hetgeen appellant hieromtrent heeft aangevoerd.
2. Geeft verweester de opdracht de beslissing nader te motiveren. Het College is namelijk de mening toegedaan dat wanneer uit het onderzoek blijkt dat voor appellant geen mogelijkheid meer bestaat om de tentamenkans te verzilveren, een zwaardere bewijslast rust op verweester om te komen tot de ongeldigverklaring van het tentamen. Het College geeft verweester in dit verband de opdracht de beslissing nader te motiveren. Het College overweegt dat uit de beslissing in ieder geval moet blijken dat verweester een gedegen belangenafweging heeft gemaakt, waarbij het voorts aan de Commissie is om nader in te gaan op hetgeen appellant heeft aangevoerd. Verder moet uit de beslissing blijken welke aspecten aldus verweester hebben geleid tot de ongeldigverklaring van het tentamen. Het College ziet hier aanleiding toe nu verweester heeft toegelicht dat de aanwezigheid van een mok met pennen er weinig toe deed.

Deze tussenuitspraak is door dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs, voorzitter en dr. L.H.H. Bollen en S. van der Waal LL.M., leden, in de aanwezigheid van ondergetekende als secretaris.

w.g. de secretaris,

w.g. de plaatsvervangend voorzitter,

S.E.M. van der Westen LLB

dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs

voor eensluidend afschrift,

S.E.M. van der Westen LLB

Zaak 2023-202

Datum uitspraak: 24 mei 2024

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

de heer K. Schroons, appellant

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

1. Procesverloop

- 1.1 Bij beslissing van 18 augustus 2023 heeft de Commissie voor de examens (verder: de commissie) het tentamen behorende bij de cursus CB1502, Naties, staten en nationalisme. Europa vanaf 1800 van 22 juli 2023 als door appellant gemaakt, ongeldig verklaard.
- 1.2 Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking en het College heeft vervolgens de zaak ter zitting behandeld op 17 januari 2024.
- 1.3 Het College heeft na behandeling van het beroep op zitting appellant en verweerster op 19 januari 2024 laten weten dat op basis van het beroepschrift en hetgeen tijdens de zitting naar voren werd gebracht nog niet gekomen kan worden tot een einduitspraak. Het College liet in dit verband weten een schriftelijke tussenuitspraak te zullen doen. De nader gemotiveerde schriftelijke (tussen)uitspraak is aan partijen toegezonden op 16 april 2024.
- 1.4 Het College ontving desgevraagd van verweerster op 22 april 2024 een inhoudelijke reactie naar aanleiding van de tussenuitspraak. Deze inhoudelijke reactie werd doorgezonden naar appellant met de uitnodiging om schriftelijk te reageren op hetgeen verweerster heeft aangevoerd. Op 13 mei 2024 ontving het College de reactie van appellant die tevens werd gedeeld met verweerster.
- 1.5 Op woensdag 22 mei heeft het College in raadkamer overleg gevoerd. Het College acht zich op basis van de uitwisseling van stukken voldoende geïnformeerd. Het College ziet geen aanleiding voor een tweede schriftelijke ronde of voor een hoorzitting en heeft partijen geïnformeerd dat zonder tegenbericht het College zal overgaan tot het doen van een schriftelijke uitspraak.
- 1.6 Het College ontving geen tegenbericht en zal heden uitspraak doen.

2. Tussenuitspraak

- 2.1 Het College heeft verweerster in haar tussenuitspraak de opdracht gegeven nader te onderzoeken of de cursus nog getentamineerd wordt. Het College zag hier aanleiding toe nu werd geconstateerd dat verweerster niet heeft gereageerd op hetgeen appellant hieromtrent heeft aangevoerd.
- 2.2 Ook heeft het College verweerster in de tussenuitspraak van 17 januari 2024 de opdracht gegeven haar beslissing nader te motiveren. Uit de beslissing moet blijken welke aspecten aldus verweerster hebben geleid tot de ongeldigverklaring van het tentamen. Het College ziet hier aanleiding toe nu verweerster heeft toegelicht dat de aanwezigheid van een mok met pennen er weinig toe deed.

Voorts heeft het College in haar tussenuitspraak overwogen dat uit haar beslissing in ieder geval moet blijken dat verweerster een gedegen afweging heeft gemaakt, waarbij het voorts aan de Commissie is om nader in te gaan op hetgeen appellant heeft aangevoerd.

3. Overwegingen

Het standpunt van verweerster

- 3.1 Verweerster betoogt in haar reactie van 22 april 2024 dat in afwijking van hetgeen door het College in de tussenuitspraak onder 2.12 is opgemerkt, de beelden van de tentamensessie van appellant wel in het geheel zijn bekeken en dat verweerster op grond van deze beelden heeft vastgesteld dat geen sprake is van fraude in de onderhavige casus. Inmiddels is het echter niet meer mogelijk om de beelden (nogmaals) te bekijken omdat de beelden van de tentamensessie conform het Privacystatement van de Open Universiteit inmiddels werden verwijderd. Verweerster acht dit te wijten aan de ongebruikelijk lange doorlooptijd van het beroep.
- 3.2 Hoewel is gebleken dat de beelden niet meer kunnen worden geraadpleegd, heeft verweerster in haar reactie van 22 april 2024 benadrukt dat de tentamenplek van appellant niet schoon en leeg was conform de voorschriften. Verweerster heeft op basis van de printscreens die eerder werden bijgevoegd de volgende beschrijving gegeven van de voorwerpen:
- *Achter het beeldscherm hangen papieren aan de muur*
 - *Er ligt een zakdoek op het bureaublad*
 - *Er staat een radio (niet afgedekt) op het bureaublad*
 - *Er staat een lamp (niet afgedekt) op het bureaublad*
 - *Er staat een pennenbak met inhoud op het bureaublad*
 - *Er liggen blauwe en/of zwarte voorwerpen op het bureaublad*
 - *Er ligt een boek op het bureaublad*
 - *Er staat een voorwerp op de radio*
 - *Er hangt een papier aan de zijkant van het bureau waar een wit voorwerp op ligt.*
 - *Er ligt een wit voorwerp naast het boek.*
- In het bijzonder wijst verweerster in haar aanvulling van eerdergenoemde datum op de papieren en boeken die zich rondom het bureau van appellant bevinden. Het is op de beelden niet te zien welke (uitgebreide) teksten op de papieren staan.
- 3.3 Verweerster werd door het College in de tussenuitspraak in de gelegenheid gesteld haar beslissing nader te motiveren gelet op de bijzondere omstandigheden van het beroep. Verweerster heeft in dit verband het volgende aangevoerd.
- 3.3.1 Verweerster betoogt dat in artikel 6 van de Inschrijvingsvoorwaarden staat dat: *“Uit inschrijving volgt het recht om binnen de inschrijfduur van 12 maanden ten hoogste driemaal deel te nemen aan tentamens voor de cursus waarvoor is ingeschreven. Indien een student geen gebruik maakt van een of meer tentamenmogelijkheden komen deze aan het eind van de inschrijfduur te vervallen. (...). De momenten waarop een tentamen kan worden afgelegd worden tijdig bekend gemaakt op online studietoelating en/of de digitale leeromgeving en zijn vermeld op www.ou.nl. Zie voor verdere informatie over de tentaminering het Algemeen deel van de OER op www.ou.nl/documenten”*.
- 3.3.2 Ook stelt verweerster dat uit artikel 4:3 lid c van de OER (Bijlage B.1) blijkt dat bij verwijdering van een cursus uit het onderwijsaanbod aan de, voor die cursus ingeschreven, student de gelegenheid wordt gegeven nog niet verbruikte tentamenkansen te benutten binnen een periode van een jaar nadat de cursus uit het aanbod is verwijderd, voor zover student nog beschikt over inschrijfrechten voor de betreffende cursus. Het overzicht van de cursussen die in het studiejaar uit het aanbod zijn genomen, staat opgenomen in de Uitvoeringsregelingen. Uit de Uitvoeringsregeling, bijlage 3, blijkt dat de cursus CB1502 is opgenomen in het overzicht van uitlopende cursussen in het studiejaar 2022-2023 (Bijlage B.8). De laatste tentamendatum daarbij was 31 augustus 2023 (studietoelating).
- 3.3.3 Verder verwijst verweerster naar de wijze van tentaminering en de regels en voorwaarden die gelden bij het plannen van een herkansing. In dit verband betoogt verweerster dat de cursus CB1502 een cursus is met een variabel startmoment. De cursus werd getentamineerd met een DIT tentamen. Hierover staat in de OER, bijlage 1 (Bijlage B.1): *“Digitale individuele*

tentamens: deze tentamens zijn vrij in te plannen door de student. Herkansingen kunnen vervolgens vanaf vijf werkdagen nadat de uitslag bekend is, plaatsvinden, mits de student zich aanmeldt. Student is er zelf verantwoordelijk voor om binnen de inschrijfduur 3 kansen te benutten”

- 3.3.4 Appellant had volgens verweerster een inschrijftermijn van 24 augustus 2022 tot en met 23 augustus 2023, maar appellant nam voor het eerst deel aan een tentamen op 22 juli 2023. Zulks terwijl er voor een cursusinschrijving drie tentamenkansen zijn. De cursusinschrijving van appellant liep tot 23 augustus 2023. Het is volgens verweerster voor risico van de student als hij op de valreep tentamen aflegt, rekening houdend met een uitslagtermijn van 20 werkdagen welke nog eens verlengd kan worden met 20 werkdagen (bij een vermoeden van onregelmatigheid/fraude), zie artikel 4:16 lid c OER (Bijlage B.1) en rekening houdend met een aanmeldtermijn van minimaal 5 werkdagen voor de tentamendatum (herkansing) aldus bijlage 1 van de OER (Bijlage B.1).

- 3.4 Verweerster stelt dat zij zich er terdege van bewust is, en zich op het moment van het nemen van de beslissing ook ervan bewust was, dat het een nadeel is voor appellant om dit tentamen ongeldig te verklaren. Hoewel doorgaans de inschrijftermijn kan worden verlengd wanneer de tentamenkans wordt teruggegeven en er geen reële optie meer is binnen de inschrijftermijn van een student (NB: dit is niet de bevoegdheid van de Commissie), doet hier zich aldus verweerster de complicatie voor dat het hier ging om een uitlopende cursus met een laatste tentamendatum van 31 augustus 2023 en waarvoor appellant geldige inschrijfrechten had tot en met 23 augustus 2023. Het voorgaande kan naar het oordeel van verweerster er echter niet toe leiden dat de gepleegde, ernstige, onregelmatigheid door de vingers kan worden gezien enkel omdat het de laatste tentamenkans is, temeer nu deze door de appellant als eerste en enige kans gedurende de cursusinschrijving is benut. Appellant was zich bovendien ervan bewust, dan wel had dit moeten zijn, dat het hier ging om een uitlopende cursus met een laatste tentamendatum van 31 augustus 2023 waarvoor hij geldige inschrijfrechten had tot en met 23 augustus 2023.

Het standpunt van appellant

- 3.5 Appellant motiveert dat hij (nog altijd) niet kan inzien in welke mate objecten als een zakdoek of een lamp als hulpmiddel kunnen dienen in de context van het afnemen van een tentamen. Daarbij voert hij aan dat de Commissie (ook) niet heeft toegelicht in welke mate de objecten als een hulpmiddel kunnen worden beschouwd. Voor zover verweerster de aard van de objecten niet met zekerheid heeft kunnen bepalen wordt door appellant opgemerkt dat hij diverse bewijsstukken heeft aangeleverd die duidelijkheid kunnen scheppen. Appellant ziet dan ook geen enkele aanleiding om de in de kamer aanwezigheid van getuigschriften in twijfel te trekken. Volgens hem heeft verweerster ten onrechte nog altijd geen voldoende grondig onderzoek uitgevoerd en begrijpt appellant dat een dergelijk onderzoek nu niet mee mogelijk is.
- 3.6 Verder betoogt appellant dat hij de bewuste keuze heeft gemaakt om pas op 22 juli 2023 een tentamen af te leggen. Hij benadrukt dat dit een persoonlijke keuze betrof en dat deze keuze niet relevant is in deze zaak. Volgens hem is het dan ook ongepast dat verweerster dit aanhaalt bij haar redenering dat, ondanks het hier zou gaan om de laatste tentamen kans, deze onregelmatigheden niet door de vingers kunnen gezien worden. De Commissie negeert hiermee volgens appellant wel het feit dat sommige van deze zogenaamde onregelmatigheden (de aanwezigheid van de lamp, de radio, de getuigschriften, enz.) in het verleden geen twistpunten vormden. Voor dit tentamen wordt de loutere aanwezigheid van deze object als dusdanig problematisch beschouwd dat het resultaat zelfs niet geborgen kan worden terwijl dit voorheen wel mogelijk was.

Het oordeel van het College

- 3.7 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich mee dat de

beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.

- 3.8 Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beslissing van verweerster in rechte standhoudt maar wenst hier wel een kritische kanttekening bij te plaatsen. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.

Met betrekking tot de ongeldigverklaring van het tentamen

- 3.9 Het College overweegt dat verweerster op grond van het Examenreglement bevoegd is om een tentamen ongeldig te verklaren en te verwijderen uit het administratiesysteem. Dat niet eerder een thuis tentamen van appellant - dat werd afgelegd onder gelijke omstandigheden - ongeldig werd verklaard, betekent volgens het College niet dat hieruit moet worden afgeleid dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden mogelijk is. Het betoog van appellant slaagt niet.
- 3.10 Het College overweegt dat de regels omtrent afname van digitale tentamens zijn opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling en het Examenreglement en dat appellant hiermee bekend is, althans hiermee bekend had kunnen zijn. Uit deze regels blijkt voldoende duidelijk dat het bureaublad schoon dient te zijn en dat er geen zaken op mogen liggen, welke niet zijn toegestaan tijdens het tentamen.
- 3.11 Vaststaat dat appellant diverse (lees: een aanzienlijke hoeveelheid, zo blijkt uit de opsomming van verweerster) voorwerpen voorhanden had, die niet behoren tot de toegestane hulpmiddelen. Het College constateert op basis van de bewijsstukken dat diverse voorwerpen op het bureaublad liggen, hetgeen door appellant ook niet wordt ontkend. Het College begrijpt dat conform het Examenreglement alle voorwerpen hadden moeten worden verwijderd. Daarmee staat dan ook vast dat appellant de aanwijzingen/instructies die gelden bij afname van een digitaal (proctoring) tentamen heeft overtreden. Het constateren van onregelmatigheden is in casu reeds voldoende om tot een ongeldigverklaring van het tentamen te komen. Immers valt, ondanks de door appellant gegeven toelichting, niet met zekerheid vast te stellen wat zich tijdens het tentamen heeft afgespeeld gelet op de diverse voorwerpen die appellant voorhanden had. Het College betreft daarbij dat appellant ook papieren voorhanden had, waarvan op basis van de tentamenbeelden niet met voldoende zekerheid kan worden gezegd dat het hier gaat om een getuigschrift. Of het voorhanden hebben van diverse voorwerpen (voor appellant voordelige) consequenties had voor het tentamen, is niet aan de orde, omdat alleen al op grond van de geconstateerde onregelmatigheden een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van appellant niet meer mogelijk is. De ongeldigverklaring betekent volgens het College niet dat appellant gefraudeerd of gespiekt heeft, maar simpelweg dat de regels om ongeldigverklaring te voorkomen niet zijn nageleefd. Die regels gelden voor iedereen en moeten streng zijn om het mogelijk te maken dat tentamens thuis kunnen worden afgelegd (naast de mogelijkheid die studenten hebben om tentamens af te leggen op een studiecentrum). Het College betreft daarbij dat de regels omtrent het afleggen van thuis tentamens kenbaar en eenduidig zijn en dat deze makkelijk opgevolgd kunnen worden. Online tentamens (middels proctoring) moeten op zodanige manier worden afgelegd, dat met (voldoende) zekerheid kan worden gezegd dat zich geen onregelmatigheden hebben voorgedaan en/of kunnen voordoen. De regels moeten in redelijkheid worden toegepast en er moet worden gekeken naar de individuele omstandigheden en proportionaliteit (ongeldigverklaring vanwege één mok, zoals verweerster al noemde, gaat in beginsel te ver). Het College is van oordeel dat hier te veel onregelmatigheden waren, namelijk de papieren die appellant voorhanden had én diverse voorwerpen op het bureau, die zich daar niet hadden mogen bevinden. Daarmee is het College van mening dat de ongeldigverklaring stand kan houden.

Met betrekking tot het niet kunnen verzilveren van de tentamenkansen

- 3.12 Het College begrijpt dat verweerster ervoor heeft gekozen om het tentamen ongeldig te verklaren met behoud van de tentamenkans. Aldus verweerster is dit de meest studentvriendelijke optie. Volgens het College is vast komen te staan dat appellant zijn tentamenkans heeft mogen behouden maar dat hij deze niet heeft kunnen verzilveren in verband met het verstrijken van zijn inschrijfduur.

- 3.13 Het College begrijpt dat herkansingen vanaf vijf werkdagen nadat de uitslag bekend is kunnen plaatsvinden, mits de student geldige inschrijfrechten heeft en zich op tijd aanmeldt. Het College meent te mogen begrijpen dat hoewel appellant op 16 augustus 2023 aan verweerster kenbaar heeft gemaakt dat hij geen herkansing meer kon afleggen, de uitslag van het tentamen (in casu de ongeldigverklaring van het tentamen) pas op 18 augustus 2023 bekend was. Gelet op de termijn van vijf werkdagen acht het College het aannemelijk dat appellant inderdaad geen herkansing meer kon afleggen binnen zijn inschrijfduur.
- 3.14 Het College overweegt dat verweerster niet op de beroepsgrond van appellant heeft gereageerd waarin hij aangeeft dat zijn inschrijfduur verloopt waardoor hij niet opnieuw een tentamenkans kan afleggen. Had verweerster wel gereageerd op dit schrijven en had zij appellant tijdig doorverwezen naar het juiste loket, dan was het hoogst waarschijnlijk nog mogelijk om de inschrijfduur van appellant te verlengen tot aan de laatste tentamendatum (te weten 31 augustus 2023). Het College overweegt dat appellant dan alsnog in de gelegenheid kon worden gesteld het tentamen te herkansen. Het College acht dit van belang nu appellant heeft aangegeven dat indien hem die kans werd geboden, hij daar gebruik van had gemaakt. Nu verweerster niet heeft gereageerd op het schrijven van appellant, heeft zij daarmee de kans van appellant om alsnog het tentamen te herkansen ontnomen. Dit acht het College nalatig. Het College overweegt dat verweerster niet bevoegd is tot het verlengen van de inschrijfduur, maar dat zij op de hoogte is van de voorziening en dat zij een zorgplicht en een doorzendplicht heeft. Het College betreft daarbij dat studenten niet op de hoogte zijn van de mogelijkheid dat - wanneer sprake is van een ongeldigverklaring van het tentamen met behoud van de tentamenkans, en de student de tentamenkans niet meer kan verzilveren in verband met het verstrijken van de inschrijfduur - zij een verzoek kunnen indienen voor verlenging van de inschrijfduur zodat studenten mogelijk alsnog in de gelegenheid wordt gesteld de tentamenkans te verzilveren. Nu verweerster wel op de hoogte is van deze voorziening, mag van verweerster worden verwacht dat zij studenten die klagen over het niet kunnen verzilveren van de tentamenkans op een juiste wijze informeert. Eens te meer nu het een uitlopende cursus betreft.
- 3.15 Het College acht het handelen van verweerster (in casu het niet tijdig reageren op de beroepsgrond van appellant) nalatig en overweegt dat appellant hierdoor onevenredig hard getroffen wordt. Echter kan dit volgens het College niet resulteren in de geldigverklaring van het tentamen omdat de omstandigheden die hebben geleid tot de ongeldigverklaring niet door de vingers kunnen worden gezien. Gelet op de marginale bevoegdheid die het College toekomt, kan het College niet anders dan oordelen dat de beslissing van verweerster in redelijkheid stand kan houden. Het College wijst appellant op de mogelijkheid om het nalaten en de daarmee gemoeide gevolgen voor te leggen aan de Klachtencommissie van de Open Universiteit (<https://www.ou.nl/klachten-1>).

Met betrekking tot de beschikbaarheid van de beelden

- 3.16 Het College begrijpt dat de tentamenbeelden conform het beleid van de Open Universiteit niet meer beschikbaar zijn en dus niet meer opgevraagd kunnen worden door partijen. Verweerster heeft toegelicht dat dit te wijten is aan de lange doorlooptijd van het beroepsschrift, maar dat de beelden in het kader van de beroepsprocedure wel uitvoerig werden bekeken. Het College overweegt dat in dit specifieke geval vertrouwd wordt op hetgeen verweerster heeft aangevoerd, mede gelet op het feit dat de omstandigheden die hebben geleid tot de ongeldigverklaring door appellant ook niet worden ontkend. Het College geeft verweerster echter het dringende advies om - in toekomstige gevallen - tentamenbeelden veilig te stellen wanneer een beroepsprocedure aanhangig is waarbij deze beelden relevant zijn zodat alle betrokkenen in het proces inzage kunnen krijgen in de tentamenbeelden indien dit nodig is. Het College merkt op dat in dit bijzondere geval, de tentamenbeelden daags na de hoorzitting op 17 januari 2024 werden verwijderd, waardoor in dit geval geen rekening werd gehouden met de eventuele gegrondverklaring van het beroep en een eventueel hoger beroep bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State.

Conclusie

3.17 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is, hetgeen betekent dat de ongel-
digverklaring van het tentamen in stand blijft.

4. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze tussenuitspraak is door dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs, voorzitter en dr. L.H.H. Bollen en S. van der Waal LLM,
leden, in de aanwezigheid van ondergetekende als secretaris.

w.g. de secretaris,

S.E.M. van der Westen LLB

w.g. de voorzitter,

dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs

voor eensluidend afschrift,

S.E.M. van der Westen LLB